

Bogu na čast, bližnjemu na pomoč!

GASILEC

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno.

Zvezne zadeve.

Občni zbor zveze prostovoljnih gasilnih društev.

Dne 29. julija zbrali so se delegati gasilnih društev v prijazni Škofjiloki, k svojemu zborovanju.

Krajni šolski svet je blagohotno prepustil veliko šolsko dvorano za zborovanje, za kar mu bodi izrečena zahvala.

Malo pred 11. uro dopoldne otvori zvezni tajnik zborovanje z naznanilom, da je oče Doberlet, žal, bolan v Varaždinskih toplicah in podnačelnik Ahčin po stanovskem poslu v Bosni. Predlaga najdalje službečega odbornika Petriča (Postojina) za predsednika današnjemu shodu, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Predsednik Petrič pozdravlja vse došle delegate, bodreč jih k vzajemnemu delovanju, ne oziraje se na politiko, pozdravlja kot gosta navzočega mestnega župana gospoda c. k. notarja Niko Lenčeka in Škofjeloško gasilno društvo, ter da besedo tajniku Troštu v konstatiranje sklepčnosti. Zastopana so bila nastopna gasilna društva: Begunje, Bled, Breznica, Dol, Domžale, Dravljica, Gameljni, Hrušica, Ježica, Kamnik, Kranj, Leše, Ljubljana, Mengeš, Moste, Pirnice, Poljane, Predoslje, Radovljica, Rateče, Selce, Staraloka, Stražišče, Spodnja Šiška, Gorenja Šiška, Škofjaloka, Smartno-Tacen, Trata, Tržič, Št. Vid pri Ljubljani, Vižmarje, Železniki, Duplje, Stob, Trzin, Sora, Bizavik, Št. Jernej, Kostanjevica, Litija, Mirna peč, Mokronog, Rudolfovo, Št. Rupert, Studenec-Ig, Skofljica, Šmarje, Štefanjavo, Trebnje, Borovnica, Brezovica, Dobračevo, Ledine, Planina, Polhov gradec, Postojina, Spodnja Idrija, Stari trg, Studeno, Vič-Glince, Verd, Vrhnika in Žiri. Toraj 63 društev z 67 veljavnimi glasovi, kar zadostuje za sklepčnost po pravilih, ki določuje le $\frac{1}{3}$ glasov.

Dalje poroča tajnik nastopno: Pred vsem moram izročiti pismeni pozdrav očeta Doberleta in pozdrav predsednika »Slovanske gasilske zveze« prijatelja Matija Mayerja iz Horaždovic (Na zdar-klici).

Slavni zbor!

Zopet mi je dana prilika, poročati o delovanju naše gasilske zveze za pretečeno poslovno dobo.

V ravno pretečeni dobi od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil v Postojini, ustanovilo se je na Kranjskem 18 prostovoljnih gasilnih društev. Danes štejemo toraj 162 gasilnih društev, med kojimi 159 prostovoljnih in 3 tovarniška. Pri zvezi je izmed teh 146. Po odpadu kočevskih gasilnih društev in Bele peči jih ostane še 129.

Odbor je imel 3 seje, kjer so se pretresovale za zvezo važne zadeve, osobito so se stavili predlogi na visoki deželni odbor za podelitev podpor iz stražno-gasilnega zaklada. Te podpore so čedalje manje, to pa iz vzroka, ker se gasilna društva množe, a razpoložna glavica je vedno skoraj ista in se le prav neznatno zvišuje. Naj gasilna društva posebno skrb obračajo sestavi dotičnih prošenj in prilog, in da se iste pravočasno vlagajo. Deželni odbor bode vsako nepravilno ali pomanjkljivo prošnjo zavrnil.

Na podlagi resolucije, stavljen v Postojini, pristopila je naša zveza k slovanski gasilski zvezi in to le za slovenska

gasilna društva. Ta sklep je pa silno razburil naše nemške so-deželane, dasiravno niso bili pri tem nikakor prizadeti in se jim ni zgodila niti najmanjša krivica.

Dne 13. maja so imela nemška kočevska gasilna društva svoj shod v Kočevju, kjer je poročevalec sprožil proti zveznemu odboru toliko krivih očitaj, da mi je ista na tem mestu nekoliko razjasniti, kajti v časnikarsko polemiko se ni hotelo zvezno vodstvo vpuščati, ker nam je gasilska zadeva vendar nad vse in ne stremimo tukaj po politiki.

Očita se, da nimajo kočevska gasilna društva svojega zastopnika v zveznem odboru — kdo je temu kriv? Zastopnikov teh društev ni bilo še nikdar pri kakem zborovanju zveze; sam sem pred leti že v to nagovarjal, naj se udeležijo zborovanja in naj imenujejo kandidata, kateri bode tudi izvoljen, a moj glas ni našel odmeva, prišli niso, silili pa jih vendar ne bomo.

Vsi dopisi se nemškemu društvu pošiljajo v nemškem jeziku, tudi pouk o sestavi prošenj in prilog se je vršil v nemškem jeziku, ravnopravnost se tukaj ni najmanj kršila. Poročila o občnih zbiorih zveze so izšla v »Laibacher Zeitung« v nemškem jeziku, torej se tu zopet ni kršila ravnopravnost.

Očita se nam, da smo kršili mejnarodni značaj gasilnih društev, ker so slovenska društva vpeljala slovensko poveljevanje — o tem pač ne bom zgubljal besedi.

Dalje se očita, da nemška gasilna društva niso deležna podpore iz stražnogasilnega zaklada in da morajo vsako leto beračiti za podporo, a njihove prošnje pridejo prazne nazaj.

Tovariši, to je vrhunec zlobnega očitaja zveznemu odboru, posebno še, ker se očita, da Ljubljansko gasilno društvo dobiva letnih 600 K podpore, iz čegar gleda črna zavist. Zvezni odbor ne podeljuje podpor, le nasvete stavi, podpore pa da deželni odbor. Glede očitaja pa hočem s številkami dokazati, je li isto opravičeno ali ne. Deželni odbor je podelil od leta 1885. gasilnim društvom, oziroma občinam: v Kočevju 3180 K, Koprivniku 1330 K, Nemški loki 910 K, Svetlem potoku 760 K, Stari cerkvi 1010 K, Kočevski reki 1150, Morovcu 580 K, Starem logu 540 K, Gotenich 525 K, Mozeltu in Reintalu 1270 K, Lienfeld 260 K, Onek 625 K, Büchel 575 K, Knežja lipa 175 K, Spodnjilog 175 K, skupno toraj 13.065 K. Pri tem je opomniti, da so nekatera društva komaj 5 let stara in da nekaj društev sploh ne prosi za podporo.

Zvezni odbor je pa tudi ponesrečencem vselej, kjer se je ponesrečba dokazala, priznal podpore dosedaj v znesku 205 K, toraj je vse očitanje neopravičeno, kar mora pač vsak nepristranski priznati.

Veseli dogodek v gasilstvu je bil, ko je naš dobri vladar ustanovil častno kolajno za 25 letno službovanje, katera diči sedaj prsi na tisoče gasilcev. Prošnje za podelitev te kolajne so koleka proste, a mora jih napraviti društveni načelnik, ne pa oni, ki mu pristojna kolajna. Komur to ni jasno, naj se obrne na mé, mu bodem prav rad postregel.

Društva z malimi izjemami marljivo delujejo, samo tare jih dolg, ker občine še vse premalo storé, nekatere celo prav nič. Hvalevredno je, da so začele oblastnije, osobito nekatere okrajna glavarstva, občine siliti v nabavo gasilnega orodja.

Tudi s podporami je težava, ker nimajo društva podpornih članov, a ponekod še zabav in veselic ne marajo prirejati, ker se ni nadejati dohodkov.

Zavarovalnice podpirajo društva, pa bi bilo želeli, da bi ti bogati zavodi bolje priskočili v pomoč z znatnimi zneski, saj je zavarovalnicam le v korist, če se reši imetje sosedov.

Kranjska hranilnica pa, kakor vedno, naklanja novoustanovljenim društvom precejšnje podpore, zato ji bodi tudi na tem mestu izrečena zahvala, ravno tako nekaterim posojilnicam.

Poslovanje tajništva je čedalje obširnejše. V zadnji dobi je bilo opravila z 693 vlogami in rešitvami. Olajšujejo pa delo točni poročevalci posameznih gasilnih društev.

Da se tudi plačila udnine olajšajo, smo na željo pristopili k čerkovnemu prometu c. kr. poštne hranilnice.

V zadnji dobi je neizprosna smrt pobrala marsikoga iz vrst gasilcev, a obžalovati nam je tudi izgube dolgoletnega odbornika tovariša Guština, ki je 10. junija t. l. preminul. Vsem blag spomin!

Tovariši, podpirajmo še nadalje to prekoristno napravo, bodrimo se k vzajemnemu delu v korist bližnjega in domovine. Hodimo vedno ravno pot z odprtim vizirjem na podlagi humanitete, vrzimo na stran vsako politično strast, naša društva naj tega ne poznajo. Na pomoč!

Stavim pa sledečo resolucijo: «občni zbor, zveze protestira z ogorčenjem proti napadom na gasilsko zvezo in odbor od strani kočevskih gasilnih društev».

Poročilo in resolucija sta bila z burnim pritrditvijo sprejeta. Tovariš Barle vpraša v zadevi stika z avstrijsko nemško gasilsko zvezo, zakaj se še ni docela pretrgalo vse občevanje, ko se je pri letošnjem shodu odposlanec udeležil seje na Dunaju. Tajnik pojasni zadevo, konstatira, da izmed odbornikov ni šel nihče k seji, pač pa načelnik ljubljanskega gasilnega društva v zadevi poskušnje pri gorenju gledišča.

Mesto odsotnega blagajnika poroča tajnik o stanju blagajnice. Skupnih dohodkov je bilo 3368 K 12 h, stroškov pa 2405 K 16 h, toraj preostanka 962 K 96 h, ki je deloma naložen v poštne hranilnice in posojilnici za ljubljansko okolico, 31 K 79 h je pa gotovine.

Blagajniška knjiga je bila po tovarših Barle, Maurer in Tavčar pregledana, računski sklep odobren in podpisan.

Sprejmo se predlogi:

Tovariš Ogorelec predlaga, naj se opetovano obrne na deželni odbor in c. k. deželno vlado, da županstva primorajo v izpolnjevanje postave z dne 15. septembra 1881 in županstva tudi stavijo v svoje proračune vsakoletno primerni znesek za nabavo in pomnožitev gasilnega orodja, oziroma odplačilo dolgov na orodji.

Tovariš Fajdiga predlaga, naj bi deželni zbor vendar premenil tisti paragraf postave z dne 15. septembra 1881, da plačajo stroške o priliki požara občine, katerim se pomaga, ne kot sedaj občina, katera pomaga.

Tovariš Petrič predlaga, da se zvišajo doneski zavarovalnic, ktere pa imajo zavarovalnice same plačati, ne pa zavarovanci. Temu predlogu se pridružuje tovariš Grmek z nasvetom, da naj se dela na to, da se ljudstvo zavaruje pri zavarovalnicah, ki so gasilnim društvom naklonjene. Dalje je Petrič za deželno zavarovalnico. Pismenim predlogom gasilnega društva o Sodražici se je že prej ugodilo in uravnala zadeva.

Tovariš Lavtižar predlaga in utemeljuje predlog, da bi se pravila preuredila v toliko, da bi bilo zvezno zborovanje vsako leto. Predlog pobija zvezni tajnik, v debato posežejo tudi tovariši Završnik, Boltežar in drugi. Predlog je bil z veliko večino odklonjen.

Tovariš Lavtižar predlaga dalje: «Redovne vaje», spisal Fr. Barle, naj se vsakemu društvu po 4 iztisi brezplačno določijo, stroške naj pokrije «Zveza».

«Gasilec» in vse druge tiskovine «Zveze» naj se tiskajo v «Učiteljski tiskarni». Oba predloga sta bila sprejeta.

Ker ni bilo več predlogov, se preide k volitvam. Predsednik prekine zborovanje za četrto ure.

Tovariš Barle govori o pomenu volitev in izraža željo, naj bi bil po možnosti vsak okraj zastopan po odborniku, vsaj pa oni okraji, kjer je že veliko gasilnih društev. Odbor naj se postavi na narodno stališče, da dobe zaslonbo tudi druga

slovenska gasilna društva izven dežele. Posnemajmo tukaj Nemce, ki vedno povdarjajo svoj «deutsch», zakaj bi mi ne povdarjali svoje slovenske individualnosti. Izvajanjem tovariša Barleta se je burno pritrdjevalo.

Za skrutinatorja volitev imenuje predsednik tovariša Kramarja in Rundta, katera sta razglasila iste nastopno: za Gorenjsko so izvoljeni: Debelak, Škofjaloka; Fajdiga, Kamnik; Rus, Bled; za Dolenjsko: Ogorelec, Škofljica; Luzar, Rudolfovo; Tratar, Mokronog; za Notranjsko: Petrič, Postojina; Majer, Vrhnika, in Merhar, Planina; iz celega zbora pa Doberlet, Trošt in Štricelj.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Predsednik zahvali tovariše na udeležbi in pozove vse, da zakličejo prvemu zaščitniku gasilstva, presvitlemu cesarju, trikratni «slava», čemur so se z navdušenjem odzvali.

Občni zbor ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva

se je vršil dne 27. maja t. l. pri obilni udeležbi v veliki dvorani «Mestnega doma». Po nagovoru načelnika je tajnik tovariš Volc o delovanju društva poročal nekako takole:

Pred vsem nas veže dolžnost, spominjati se pri današnjem zborovanju onih tovarišev, koje danes pogrešamo v svoji sredi, ker jih je ugrabila neizprosna smrt. Spremili smo namreč v preteklem letu tovariše: Semelroka, Železnikarja, Porento in Grabloveca k večnemu počitku. Vsi so bili vneti in zvesti člani našega društva, zato ohranimo jim blag spomin!

Omeniti moram v prvi vrsti 6. dan maja letos, kateri ostane gotovo slehernemu članu našega društva v veselem spominu. V priznanje zaslug, ki si jih pridobe člani gasilnih društev na polju človekoljubja, odločilo se je Njegovo Velikanstvo z Najvišjim odlokom z dne 24. novembra 1905 ustanoviti častno svetinjo za 25 letno zaslužno delovanje na polju gasilstva in rešilstva. Gospod deželni predsednik je prisodil z razpisom z dne 6. aprila 1906, št. 857, častno svetinjo 15 članom razpuščene ljubljanske prostovoljne požarne brambe in članom obstoječega ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva. Dne 6. maja t. l. so bili po ljubljanskem županu gospodu Ivanu Hribarju na slovesen način s prisojenimi svetinjami odlikovani sledeči tovariši: Ludovik Štricelj star., Jakob Bizjak, Anton Breskvar, Fran Medic, Anton Leutgeb, Josip Lapajne, Ivan Perme, Fran Kalmus, Anton Prepeluh, Avgust Pavšek, Fran Doberlet, Albin Achtschin, Karl Rütting, Fran Schantel in Avgust Dreise. Naj bi imenovane člane dičilo Najvišje priznanje še dolgo vrsto let sebi v ponos, ostalim članom pa v vzgled in spodbudo.

Društvo je imelo v preteklem letu štiri službene shode. Na prvem shodu se je razpravljalo o prireditvi običajne božičnice, ki je imela dokaj ugoden uspeh. Dohodki božičnice so namreč znašali 1317.45 K, troški 248.35 K, toraj je bilo prebitka 1074.10 K.

Dalje je društvo sodelovalo pri prireditvi veselice v Zvezdi na korist Prešernovemu spomeniku in pri slavnosti odkritja tega spomenika. Drage volje se je tudi odzvalo društvo vabilu društva slovenskih književnikov in časnikarjev, da proslavi sedemdesetletnico profesorja Stritarja, ki si je pridobil na polju narodne prosvete neprecenljivih zaslug.

K ognju je bilo društvo v preteklem letu klicano devetnajstkrat. S priznanja vredno urnostjo in spretnostjo hitelo je društvo v vseh slučajih na kraj nesreče ter je imelo vedno najpovoljnejši uspeh. Odbor je imel devet sej, v katerih se je posvetoval o društvenih zadevah ter reševal došle vloge. Veliki pomen reševalne postaje razvidi se najbolje iz tega, da je bila v preteklem letu klicana 552krat, in sicer je posredovala pri 304 moških in 248 ženskah. Vzroki posredovanja so bili sledeči: pri 4 osebah poskus samomora, pri 7 kap, pri 17 slabomurnost, pri 21 vnetje črev, pri 28 pljučnica, pri 31 težki porodi, pri 91 razne notranje bolezni, pri 150 težke telesne poškodbe in pri 196 osebah oslabelost in ostarelost.

Blagajnik tovariš Barle je spisal «Redovne vaje za slovensko gasilstvo», ki so izhajale celo leto v «Gasilecu», ravnokar pa so izšle v posebni knjižici ter se dobivajo po 40 vinarjev komad.

Končno naj še pripomnim, da ima društvo danes 74 članov, ki so ob slehernem času pripravljeni, odzvati se klicu ponesrečenca ter mu hiteti na pomoč. Na članih pa je ležeče, če se boče društvo tudi v bodoče krepko razvijalo in raslo sebi v čast in bližnjemu v korist.

Poročilo se je odobruje vzelo na znanje.

O blagajniškem stanju sta poročala blagajnika tovariša Barle in Leutgeb. Društvena blagajna izkazuje K 10.167·65 dohodkov in K 9210·17 stroškov, prebitka potemtakem K 957·48. Dolgovi znašajo 6000 K. Podporni sklad izkazuje K 4345·32 premoženja, K 70— stroškov, potemtakem ostanek K 4275·32. Bolniška blagajna izkazuje K 29.635·54 premoženja, K 1621·92 stroškov, potemtakem ostanek K 28.013·62. Tudi poročila blagajnikov so se vzela odobruje na znanje. Tajniku in blagajnikoma se je izrekla zahvala za vestno delovanje.

K točki volitev odbora se je oglasil tovariš Barle ter je v svojem in v imenu vseh odbornikov izjavil: «Čujem, da se proti dvema odbornikoma, ki imata dokaj zaslug v društvu, po inicijativi izven društva ruje in da se jih hoče kompromitirati. Iz volilnih listkov razvidim, da se izven dvema članoma nudi meni in vsemu dosedanjemu odboru kandidatura, omenjena dva pa se hoče osramotiti. Izjavljam, da sem kandidat za odbor le, če se volita tudi po zunanjem vplivu izločena odbornika, potemtakem ves dosedanji odbor, sicer pa nisem kandidat in eventualne izvolitve ne sprejemam. To izjaviti sem pooblaščen tudi za vse ostale doslejšnje odbornike.»

Volitev se je izvršila po listkih. Ves stari odbor je bil soglasno ali pa z veliko nadpolovično večino izvoljen, le tovariša Perme in Lipovž nista dobila nadpolovične večine. Ker se stavljnemu priporočilu ni ustreglo, so vsi izvoljeni stari odborniki konsekventno izjavili, da odbornišstva ne sprejmejo. Vsled pozne ure je za drugo volitev nedostajalo časa in zategadelj je načelnik zaključil zborovanje s pripomnjo, da se prihodnji občni zbor vrši dne 10. junija 1906.

Dne 10. junija t. l. se je izvolil nastopni odbor: tovariš Štrcelj star., načelnik; Turk, podnačelnik; Dintar, Stare, Medic, četopoveljniki; Vole, tajnik; Barle, Leutgeb, blagajnika; Andlovec, tajnikov namestnik; Zornič in Lapajner, blagajnikov namestnika. Načelnikom rešilnega oddelka je bil izvoljen tovariš dr. Gregorič, pobočnikom pa imenovan tovariš Čuden.

Slavnost tridesetletnice prostovoljnega gasilnega društva v Škofji Loki, spojena z blagoslovljenjem novega gasilnega doma ter zborovanjem zaveze kranjskih gasilnih društev.

Odkar je slavilo naše gasilno društvo svojo petindvajsetletnico in odkar se je slovesno vršila otvoritev mestnega vodovoda, ni bilo tako lepe slavnosti v Škofji Loki kakor dne 29. julija t. l.

Naše prijazno mestece je bilo ta dan v praznični obleki. Vse polno zastav narodnih in cesarskih je plapolalo raz poslopij, po ličnih slavlolikih pa so blesteli primerni napisi v prisrčni pozdrav došlim društvom in gostom.

Sprejem bratovskih društev in gostov pri mestnih vhodih ter na kolodvoru je bil nad vse ljubezniv.

Po polusedmi uri zjutraj dospela so z vlakom društva in deputacije iz Gorenjskega, ob tričetrt na osmo uro pa društva in deputacije iz Ljubljane, Dolenjskega in Notranjskega. Pri dohodu teh vlakov je vsakokrat svirala marljiva domžalska godba, goste pa sta v imenu gasilnega društva sprejela in pozdravila načelnik Ivan Debelak in tajnik Friderik Kramer.

Z godbo na čelu korakala so potem došla društva ter zastopniki raznih društev v mesto. Na vrtu gospoda Ignacija Guzelja je bilo zbirališče vseh na slavnost došlih društev. Tu so ljubke gospodične Mimi Lavričeva, Mici Potočnikova, Lojzka Špuntova ter Tončka in Pepca Višnerjeva delile gasilec duhteče šopke.

Iz Guzeljevega vrta odkorakala so društva v župno cerkev k sv. maši, katero je daroval mestni župnik prečastiti gospod A. Šinkovec, stregla pa sta dva gasilca. Med sv. mašo je svirala godba.

Po končani božji službi je bil slavnostni obhod po mestu. Koder se je sprevod pomikal, je bil burno pozdravljen od

meščanov, nežne roke pa so sipale cvetke na gasilce. Kakor vojne čete korakali so za godbo vrli gasilci, nad njimi pa so vihrale trobojnice njim v prijazen pozdrav. V resnici lep prizor!

Pred gasilnim domom so se vsa društva lepo razvrstila. Tu je bil tudi zbran občinski odbor, na čelu mu gospod mestni župan. Prečastiti gospod mestni župnik A. Šinkovec je nato ob asistenci častitega gospoda mestnega kaplana K. Čerina blagoslovil novi gasilni dom.

Po končanem blagoslovljenju pozdravi mestni župan blagorodni gospod Niko Lenček došla društva, deputacije, zastopnike raznih društev in goste, osobito pa odbornike dične zaveze kranjskih gasilnih društev ter se jim v imenu občine prisrčno zahvali za njih pohod k slavnosti. V svojem pozdravu pa obžaluje, da ni tudi navzoč oče gasilcev blagorodni gospod Doberlet, kateri je vsled bolezni zadržan se udeležiti slavnosti. Zahvaljuje se nadalje prečastitemu gospodu mestnemu župniku za blagoslovljenje, pozdravlja in čestita domačemu gasilnemu društvu, ki slavi tridesetletnico svoje ustanovitve ter naglašja končno, da živi Škofja Loka v znamenju sloge, na socijalno življenje Škofjeločani ne prenašamo političnih nazorov, ravno tako ne, kot gasilci, katerih edini smoter je človekoljubje, v sili prihiteti na pomoč nesrečnežu, ne vprašaje, katerega mišljenja da je. Končujoč svoj govor zakliče gospod župan trikratni «slava» vrlemu gasilstvu.

Zavezni tajnik g. F. Trošt se zahvali v imenu gasilnih društev in zaveznega odbora g. županu za prijazen sprejem in povdarja veliko naklonjenost mestne občine in sploh meščanov škofjeloškemu gasilnemu društvu, ter kliče mestu in njegovemu zastopu ter prebivalstvu «slava».

Zatem je s pravo eleganco defiliralo 485 gasilcev (zastopanih 29 društev po deputacijah, ostala po zastopnikih, skupaj 64 društev) pred županom, občinskim zastopom, pred častito duhovščino ter zastopnikom zveze.

Po končanem defiliranju je bil razhod društev. Gasilci so sedaj imeli priliko ogledati si novi gasilni dom, ki je jako lep in zelo praktično urejen. Obstoji iz dveh poslopij. V sprednjem poslopiju v pritličju je prostor za shrambo vozov za cevi, nastavkov za hidrante, ročnih brizgalnic. Tu se nahajajo tudi baklje in rog za alarmiranje. Sploh je tu vsa gasilska priprava za slučaj požara v mestu, kjer se nahaja 13 hidrantov. V prvem nadstropju je kaj okusno opremljena društvena soba za zborovanje in odborove seje in je ob enem tudi pisarna, v kateri opravlja društveni tajnik svoj pisarniški posel. V drugem nadstropju je stanovanje za hišnika, kateri skrbi sa red in snago v poslopiju in pri gasilnem orodju. Po velikem dvorišču se pride iz sprednjega poslopija v drugo poslopje, katero je prostorna shramba za ostalo gasilno orodje. Tu se nahaja čvetero brizgalnic, voz za lestve, velika omara za društveno obleko, po stelažah ob zidu pa se nahaja oprava za posamezne gasilce, kakor: čelade, pasovi itd. Vsak gasilec ima svoj določen prostor.

Vsa stavba, ki je stala približno 7000 K, dela čast mestu in občini in je priča velike naklonjenosti mestne občine in Škofjeločanov napram našemu društvu.

Točno ob 11. uri se je pričel promenadni koncert domžalske godbe na glavnem trgu, ki je trajal do 12. ure. Na stotine ljudstva je poslušalo lepe godbene komade, ki jih je svirala godba.

Zaradi nedostajanja časa se je morala napovedana vaja škofjeloškega in starološkega gasilnega društva odpovedati. Pač pa je zastopnik tvrčke A. Smekal, g. Samsa, praktično pokazal delovanje mlaznice «Protektor», naš mojster orodja pa je raztegnil novo tridelno lestev, katero si je omislilo naše društvo pred nedavnim časom.

Po zborovanju je bil obed v raznih gostilnah. Pač je treba tu javno pohvaliti škofjeloške gostilničarje in gostilničarke, ki so za malo ceno gasilec dobro in obilo postregli.

Popoldne ob 1/2 4. uri se je pričel koncert domžalske godbe na okusno prirejenem dvorišču g. Otona Guzelja. Tu je vladala prava gnječa. Razun velikega števila gasilcev, navzoče je bilo docela vse tukajšnje meščanstvo, domača duhovščina, učiteljstvo, uradništvo ter gosti od blizu in daleč; pač znamenje velikih simpatij do našega društva.

Gospodu Otonu Guzelju pa gre zahvala, ker se je zelo potrudil, da je svoje prostore tako lepo priredil za goste. Tudi

gostilničarki gospe Ani Potočnikovi smo dolžni hvalo za okusna in cena jedila, dobro pijačo ter točno postrežbo.

Domžalska godba je kaj marljivo svirala. Toda čas je potekel in treba se je bilo raziti. Da je slavnost tako sijajno uspela, v to je pripomoglo v prvi vrsti škofojeloško meščanstvo, ki je bilo vedno zelo naklonjeno našemu gasilnemu društvu, osobito pa smo dolžni hvalo tukajšnjemu tovarnarju blag. g. Alojziju Krennerju, ki je velik dobrotnik našemu društvu, potem tudi g. lekarnarju Burdychu, gospici Jerici Dolenčevi in vsem, kateri so nas podpirali z denarnimi prispevki. Vsem društvom, deputacijam, zastopnikom in gostom, ki so povzdignili našo slavnost s svojim obiskom, najsrčnejša zahvala in krepki: »Na zdar!«

Došlo je tudi nekaj brzojavnih pozdravov, in sicer od g. Doberleta iz Varaždinskih toplic, ki se glasi: V duhu sem z vami. Obžalujem srčno, da sem zadržan se udeležiti današnjega shoda in slavnosti. Srčni pozdrav gospodu županu in vsem tovarišem. Na pomoč!

Ata Doberlet.

Potem brzojavka načelnika zveze prostovoljnega gasilstva slovanskega, g. M. Mayerja v Horazdovicah, brzojavke gasilnih društev iz Vevč, Postojne in Studenega pri Postojni. K.

Deset zapovedi v prevdarek in ravnanje onim, ki se hočejo obvarovati ognja in njegovih posledic.

III.

Tretja zapoved se glasi: Obvaruj nastanek požara, glej, da vse kar bi zamoglo požar provzročiti, preprečiš in opustiš.

Obvarovati se proti ognju je lažje nego istega gasiti. Postavodajalec stremi za tem, da se zabrani požar. Vsaka kronovina, kot avtonomna, ima svoj požarno-policijski red, ali vsi se v večjem medsebojno strinjajo. Stavbeni in požarni red se medsebojno popolnujeta, ker brez spolnjevanja stavbenega reda je uspešno delovanje drugega nemogoče. Za nove stavbe, prizidanja ali prezidanja, kakor tudi večje poprave na poslopjih, treba je dovoljenja stavbene oblasti, ki je v prvi instanci županstvo. Predložiti je načrt. Obratna zidanja, kjer se kuri, dovoljuje politična okrajna oblast, čim je prej na licu mesta izvršila komisijski ogled. Pri stanovališčih stoječi hlevi, podi, šupe itd. naj bodo istotako zidani in z opeko kriti, to se tudi vže v raznih krajih izvršuje, ali so vsaj oddeljeni s požarnimi zidovi. Stopnice naj bodo kolikor možno varne pred ognjem, stopnišče bodi svetlo in prostrano. Posebno je paziti na stropovje, podovje. To naj odgovarja vsem zahtevam varnosti pred ognjem. Strešni pod naj bo močan in obložen z debelim nasipom, tako, da ni nevarnosti, ako bi se ostrežje udrlo, za spodnje prostore.

Tudi kuhinjam je posvetiti svojo pozornost. Peči naj se ne polaga na gola tla, ker se lahko pri slabi peči zgodi nesreča, da začne kako tramovje goreti, kakor se je v neki šoli na Češkem pripetilo. Peči je postavljati na opečno podstavje, ki naj še 60 cm v širini obdaja peč. Dimniki naj so najmanj 15 cm od vsacega tramovja oddaljeni. Nikdar naj se ne polaga dimnik na tram, zabrani naj se tudi postavljanje ležečih dimnikov. Izžiganje dimnikov naj se le ob snegu vrši. Stavbe naj bodo krite z opeko, skalcam, pločevino itd., nikdar ne s slamo, niti s škodljivimi.

Paziti je strogo, kako se postavljajo strelovski in pri električnih razsvetljavah, kako so napeljavane žice. To delo naj vselej izvršujejo izučeni strokovnjaki, ne pa taki ljudje, ki ne umejo tega posla, potem bo najbolje skrbjeno za varnost pred ognjem.

IV.

Predmete nevarne zavoljo ognja spravljaj tako, da ne pridejo do njih nepoklicani, ki lahko provzročijo nesrečo. Za pogasitev nastalega ognja, ki si ga pravočasno opazi, imej potrebne pripomočke pri rokah. Zavoljo ognja nevarni predmeti, ki se v mnogih hišah rabijo, so: petrolej, bencin, špirit, acetilen i. dr. Najnavadnejši je petrolej ali kameno olje. Petrolej je lažji kot voda, dobiva se pa na ta način, da se zemlja navrti in potem s črepalkami iz zemlje dobi ali pa kar sam izvira. Ker je petrolej zelo vnetljiv, ga preje čistijo v posebnih čistilnicah. A tudi z rafiniranim petrolejem je treba ravnati previdno. Marsikatera dekla polije drva s petrolejem, da se raje vnamejo. Pri

tem se je pa pripetilo, da je plamen švignil v posodo, v kateri je bil petrolej, posoda se je razletela in okoli brizgajoči petrolej je vnel obleko osebe, ki je iskala svojo rešitev v begu, pobegnila iz sobe, kar je bilo v pogubo. V takih slučajih je najbolje, vreči se na tla in če je odeja pri roki, pogrniti se z njo, da se zabrani pristop zraku. Sleči je taki osebi obleko, na opeklinah raje razrezati, ter naj se do prihoda zdravnika opeklina mažejo z lanenim oljem. Ni tukaj merodajna globočina rane, pač pa njeno razširjenje.

Na kaj je paziti pri požaru.

V raznih listih se čestokrat bere, da je postalo pri tem ali onem požaru več ljudi žrtev plamena. Važno vprašanje je za posameznika ali tudi za našega bližnjega, kako je treba ravnati pri izbruhu požara v hiši. Nevednost je čestokrat vzrok smrti po plamenu, dimu ali strupenih plinih.

Mnogo ljudi postane žrtev ognja, ker ne vedo, kako jim je ravnati, da rešijo sebe ali sostanovalce pred ognjem ali dušljivimi plini.

Nekaj nasvetov glede samoobrane naj sledi v naslednjem, ter naj bodo v pouk.

Preden dojde gasilstvo na požarišče, tudi pri najhitrejšem vzbunu in hitri vožnji, preteče dokaj prečenega časa, v katerem je življenje hišnih stanovalcev v nevarnosti. Izkušnja uči, da so bili po previdnosti enega človeka rešeni čisto otroci, starčki in drugi, ki bi bili sicer ponesrečeni. Tukaj velja pač rek: »Porabi vsak trenutek; zamujeni čas se ne vrne več!«

Marsikomu je neumljivo, kako se more ogenj, vzlic zidanim hišam, kamenitim stopnicam i. dr. po največjih stanovanjih, da celo v nadstropjih v malo minutah razširiti in postati osodepolen za stanovalce. Stvar je to jednostavna; ogenj se razširi po prepihu. Kdor hoče, ko zapazi ogenj ali dim, svežega zraka vpuščati ali na pomoč klicati, odpre okno ali vrata; tako nastane prepih. Mnogi dokazi nam potrjujejo, da se je prav majhen zakotni ogenj po bliskovo razširil, ker so se odprla okna in vrata, ter preprečil izhod stanovalcem iz nadstropij, ki so v zmedu in trepetu čisto bili ob svoje življenje. Odpretje oken ni opasno samo zaradi razširitve ognja, nego v bliskovitem plamenu osebe tudi poginejo.

Bliskoviti plamen je oni, ki puha večinoma naravnost iz goreče sobe ali druge shrambe z veliko vročino. Delovanje se jednači blisku. Plamen nastane po prepihu in zaloti neprevidnega nepričakovano. Mnogo žrtev je že zahteval, ker niso bili ljudje nanj pripravljeni.

Da obvaruješ sebe in druge proti plamenu, se ravnaj po pravilu: »Pri ognju ne odpiraj vrat in oken!«

Ogenj se po bliskovo širi posebno tam, kjer je dobil hrana na stopniščih, hodnikih itd. Ker je v teh primerih vsaka minuta dragocena, morajo bežeče osebe opozoriti stanovalce v sobah, mimo katerih gredo, na nevarnost in jih vzeti seboj; vsled opustitve tega čina je že marsikdo ponesrečil. Skupen beg je lažji, ker ta ali oni razmere bolje pozna in tudi lahko pomagajo drug drugemu. Previdnost in zavednost sta dva činitelja, ki sta že odstranila marsikatero nevarnost. »Vedra glava, trdna roka in hladnokrvnost« so tu na mestu. Kdor v svojem stanovanju zapazi ogenj, naj si prizadene preprečiti prepih. To se zgodi, ako zapre vrata, ki vodijo do gorišča, to priprosto dejanje olajša mnogo rešitev oseb v hiši. Če moramo pa iz kakršnega koli vzroka vrata odpreti, naj bodo vsa okna zaprta, obratno pa naj se zapro vrata, ako je treba odpreti okno. Tako se doseže da ne prepahuje in da je odpirajoča oseba varna pred takoj nastalim bliskovitim plamenom in se ji zagotovi mogočnost rešitve, ker se ovira razširitev plamena in se tako pridobi časa.

Daljna nevarnost so dim in nastali plini. Dosledni geslu »V skupnosti je moč«, zabranimo posameznikom semtertje pohajati, to ali ono stvar odnesti; vse naj se napravi skupno.

Potrebno je to tudi posebno zaradi tega, da ne ostanejo onesveščene osebe brez pomoči; prepreči se pa tudi čisto kakršnakoli neprevidnost. Ako so prostori napolnjeni z dimom, je rešitev mogoča, če se plazimo po tleh, ker ima tam zrak manj dima v sebi in lahko še nekaj časa dihamo. Po tleh se plazee osebe morajo biti v vednem stiku med seboj.

Kadar je izhod iz goreče hiše že nemogoč, naj se poišče vsaj tak prostor, ki je najoddaljenejši od ognja, zapro

naj se za seboj vsa vrata in čaka z upom na gasilce, ki bodo skušali v prvi vrsti rešiti ljudi. V prostor, kjer kdo čaka, naj se ne odpirajo vrata in okna, dokler ni potreba, dokler se namreč ne zasliši gasilski rog. Mirno naj se čaka in upa na rešitev, nič naj se dela s strastjo.

Pri ognju v hiši naj veljajo torej naslednja pravila:

1. Vrat in oken se ne sme brez potrebe odpirati, da ne nastane prepih.
2. Pri begu naj se za seboj zapirajo vrata in naj se stanovalci sob opozore na nevarnost.
3. Pri gostem dimu naj se plazi po tleh.
4. Varuje naj se pred prepihom zaradi bliskovitega plamena.
5. Če izhod iz hiše ni več mogoč, naj se z upom čaka na zunanjo pomoč.

Kdor se po tem ravna, lahko mnogo koristi sebi in svojcem.

Kaj je „Minimax“ in ali je vreden priporočila?

V zadnjih časih so razne tvrdke spravile v trgovino stroje, s kojimi se zamore ogenj zelo hitro pogasiti. Te iznajdbe izvečine niso nove, ampak tvorničarji ponarejajo kak že obstoječi sistem in proglašajo tak »novo izumljeni« stroj kot svoj izum. Seveda gre takim trgovcem vedno nekoliko lahkovernih ljudi na limanice, ne da bi preje vprašali strokovnjake za svet ali pa tak stroj natanko preskušali!

V zadnjem času se mnogo čuje o nekem novem stroju, tako imenovanem »Minimaxu«, koji je prišel tudi že med narod in upam, da se bode skoro zgubil s površja.

»Minimax« ima v sebi neko tekočino, ki jo drži dotični fabrikant tajno in se mora ta stroj vselej, ako se tekočina porabi, zaradi napolnjenja dotičnemu fabrikantu poslati. Seveda tako napolnjenje stane zopet denar in ako je ogenj že v strehi in en stroj ne zadostuje, ni potem več časa stroj pošiljati v tvornico in čakati da se povrne, ampak treba je v takih slučajih le požarno brambo na pomoč poklicati!

»Minimax« je za male požare dober, ako se ogenj namreč takoj zapazi, v takih slučajih pa, ako sem ogenj koj zapazil, je tudi voda dobra, seveda ako jo imam takoj pri roki.

Slednjič pa se je pokazalo, da tekočina v stroju »Minimax« ima take snovi v sebi, koje puščajo za seboj sledove, to je ako si gasil s tekočino »Minimaxa« in si rešil pohištvo, posebno kanapeje in druge slične predmete, ki so prevlečeni s tkanino, ostanejo na njih madeži, kojih ne moreš več očistiti. Za take poškodovane predmete zavarovalna društva ne dajejo odškodnine.

V takem slučaju si porabil mogoče en ali pa dva minimaxa, ki staneta po 50 K, skupaj 100 K. Za daljnje polnjenje istih imaš zopet stroška po 10 K, skupaj 20 K in poštino v tvornico in nazaj, a pomagano ti ni nič, ker ti dva stroja nista pomagala do rešitve. Vrhutega si pa napravil sebi na pohištvo škode mogoče za več sto kron.

Mnogo se je že pisalo o enostavni tekočini, ki jo je izumil tajnik gasilne zveze v Zagrebu, gospod Mirko Kolarić, ki je hotel ljudstvo in urade ter trgovce prav očetovsko obvarovati nakupovanja tako dragih strojev, ki niso nič posebnega in nikakor ne zadostujejo za gašenje razvitih požarov.

Slavna gasilna društva, katera imajo v svojih shrambah vozove z sodi, napolnjene z vodo, pripravijo si prav dobro in za gašenje sigurno tekočino, ako vzamejo na 80 litrov vode 15 kg navadne soli in 5 kg galuna.

Ta zmes je prav dobra za gašenje streh, pohištva, tkanine, platna, kateri predmeti pa se nikakor ne pokvari.

Za gašenje mastnih predmetov, kakor: petroleja, katrana, olja, masti, špirita, bencina, fosforja itd. treba je gori navedeno zmes popolniti s tem, da se pridene na imenovano količino vode še 2 kg železnega vitriola.

»Kolarićeva zmes« je tedaj jako po ceni in si jo lahko vsako gasilno društvo, vsak trgovec ali pa urad sam napravi in hrani v za to odločeni posodi. Razume se, da za brizganje te vode je potrebna mala ročna brizgalnica, ki se pa lahko za 24 do 36 kron dobi, katera bode pokazala iste rezultate kakor »Minimax« ali pa drug tak stroj.

Stroj se kupi enkrat za vselej, a tekočino, ki stane le malenkost, ima vsak doma.

Gori omenjena tekočina ima tudi prednost, da v zimskem času v posodi ne zamrzne in ako se izpuhti, se lahko navadne vode prilije. Tudi ne dobi voda nikakega duha, ter ostane vedno dobra in uporabljiva.

S svojimi očmi sem se prepričal o vplivu »Kolarićeve zmesi« in ako si roke pomočil v takej tekočini, lahko si v roko prijemal goreče predmete, seveda roke ne smejo biti ranjene, ampak zdrave.

Napisal sem to glede na to, ker se je razširila vest, da misli naš slavni deželni odbor za vse urade nakupiti »Minimax«. Ako pomislimo, koliko stane tak stroj in kake posledice ima uporaba tega stroja, naložilo bi se deželi veliko breme, a ne bi bilo doseženo ono, kar se mora pri razvitku ognja imeti vedno pri rokah, kajti male požare lahko pogasiš tudi z navadno vodo, pri velikih pa »Minimax« nič ne izda in bode le treba tebe, gasilec, na pomoč poklicati!

Poskusite uporabiti gori navedeni recept za male požare. Sestavite gromade lesa, polijte jih s petrolejem itd. in jih zažgite, ter začnite potem gasiti s pomočjo male brizgalnice in te tekočine in videli bode rezultat. Take vaje in poskušnje se lahko napravijo in gotovo bodo prinesle korist društvom, kajti ona bodo gotovo imela tako tekočino, posebno ako je v dotični občini več trgovin, ki imajo gorljivih predmetov v zalogi, ki bi se zamogli s to tekočino lahko za poskušnjo pogasiti.

Stroški so mali, uspeh je gotov in pouk bode sigurno dobro došel vsakemu društvu.

Ne delajte si pa stroškov za stroje, katerih nakup je spojen z novimi stroški!

Ročne brizgalnice dobite kakor rečeno za samo 24 do 26 kron in ako imate teh pri roki in omenjeno tekočino, potem bode pokazali vedno dober in zanesljiv uspeh! Toliko vsem v prevdarek!

Gasilec.

Ogenj v premogokopih in rudnikih.

Spisal rudarski inž. Hribski.

V poslednji dobi so zahtevali ognji v rudokopih na mnogih krajih toliko človeških žrtev in povzročili toliko škode v rovin, da se mi zdi prav v tej dobi umestno, napisati nekoliko vrstic o vzrokih in nasledkih takih ognjev in o pripomočkih proti njim.

Najrajši nastanejo ognji v premogokopih, kjer se vname premog in les, s katerim so jame zavarovane. Mnogo ognjev pa je bilo že tudi v drugih rudnikih, kjer se je vnel le jamski les.

V rudnikih nastane mnogokrat ogenj, kakor na površju zemlje, po neprevidnosti. Za razsvetljevanje jam, kjer ni treskavih plinov, rabijo rudarji odprte svetilke brez stekla in mreže. Kadar rudar koplje, vrta ali sploh kaj drugega dela v jami, obesi svojo svetilko na les, s katerim je rov podprt. Če ni pri tem oprezen, da obrne plamen od lesa, se isti prav lahko, posebno pa v suhih jamah vname. V rudnikih je tudi mnogo strojev, s katerimi se mora radi ognja zelo oprezno ravnati. Zopet v drugih slučajih je povod ognja na površju zemlje. V bližini rovin nastane ogenj in se razširi po istem v jamo.

Izmed mnogoštevilnih sovražnikov rudarja so gotovo najhujši treskavi plini. Pri izpremambi organskih rastlinskih tvarin v premog, razvijajo se različni ogljikovi plini in sicer posebno ogljenčeva kislina, ogljenčev oksid in takozvani močvirni ali jamski plin ali metan. To je zmes ogljika in vodika, ki je lažja kakor navadni zrak, brez barve in duha in ne obtežuje dihanja, vendar pa gori.* Ako je popolnoma čist in uhaja skozi majhno luknjo, gori z mirnim, modrikastim plamenom, pri čemer se razvija vodena para in ogljenčeva kislina. Če se pa vname v gotovem razmerju nahajajoča se zmes tega plina in zraka, zgori zelo hitro. Posledica tega neizrečno hitrega zgorenja, pri katerem nastane silna vročina, je eksplozija, ki usmrti žal še vsako leto mnogo rudarjev. Tega sovražnika imenuje rudar »treskavi plini«. Posledica takih eksplozij je dostikrat ogenj, zlasti v suhih premogokopih, kjer je v zraku mnogo premo- govega prahu.

* To je oni plin, ki vhađa tudi na močvirnatem svetu iz zemlje, se v zraku sam vname in dela nevednim in praznovernim ljudem mnogo preglavice. Če vidijo po noči ta plin, ki se vname sedaj tu sedaj tam, pravijo, da so videli »Vedeže, Vedavnike, Faglavnike« in kakor jih še imenujejo.

Dostikrat pa nastane ogenj vsled naravnih procesov, takorekoč sam od sebe in to posebno v kamenenem premogu. Te vrste premog ima namreč lastnost, kisik iz zraka vsrkavati. Čim več premoga pride v neposredno dotiko z zrakom, to se pravi z drugo besedo, čim večje je površje premoga, katerega obdaja zrak, tem več kisika lahko vsrka premog v se. Tako vsrkani kisik se spaja kemično z ogljikom, pri tem raste v premogu gorkota, premog začne tleti in s časom na zraku tudi s plamenom goreti.

Ravnatoko povzroča razkrojjevanje žveplenega kršca (Schwefelkies) in sploh kršca, ki je raztresen med premogom in škrļjevcem, stopnjevanje gorkote, s časom tlenje in plamen. Ta naravni proces pospešujeta zlasti še slabi zrak in vlažnost.

Predznaki take ognjene nevarnosti so: potenje premoga in škrļjevca, stopnjevanje toplote, soparni zrak, slab duh, težko dihanje, slabo gorenje luči itd.

Da se rudar obvaruje ognja v jamah, mora biti zelo oprezen pri rabi ognja in luči pod zemljo, kakor tudi v bližini rorov nad zemljo. Dalje mora skrbno paziti na čistost jam s tem, da odstranjuje in izvažja redno lesne odpadke, stari les in premogovi zdrob, da škropi premogovi prah v zraku z vodo in da isto skrbno odvažja. V lahkogorljivem premogu se mora imeti le malo odprtih prostorov, da pride majhno površje premoga z zrakom v dotiko. Skrbeti pa je potreba ob enem za dobri in zadostni zrak v teh prostorih, če je potrebno tudi z umetnim zračenjem in sicer s pomočjo ventilatorjev.

Prostori, kjer se je premog izkopal, se morajo očistiti prahu in zdroba ter zasuti z negorljivim zasipom. Dobro je tudi take zapuščene oddelke jam hermetično zazidati, da ne pride do njih zrak. Paziti pa je potreba pri tem tudi na to, da se zazidajo vse morebitne razpoke, ki so nastale na površju jame.

Gašenje in odstranjevanje že nastalega ognja je zelo težavno in nevarno. Rudarja muči pri tem delu vročina, plamen, slabi zrak, dim, posebno pa plini, ki ga lahko omamijo in zaduše. Vsled velike nevarnosti mora biti pri takem delu vedno večje število rudarjev, ki se med sabo menjavajo. Medtem, ko jih nekaj dela pri ognju, se ostali hlade in krepe v čistem zraku. Navadno zdrži posamezen rudar le nekaj minut pri delu, nakar se mora zopet umakniti za nekaj časa v sveži zrak.

Mali ognji se gase s polivanjem z vodo, da se prepreči vsaj plamen. Žerjavica se izkoplje in izpelje na železnih vozeh na prosto. Dobro je vodi pridejati tudi ilovice.

Če ognja ni mogoče več udušiti, se mora dotični del jame hermetično zazidati. Navadno se napravita dva zida, vmes pa se natlači ilovice ali peska. Taki zidi se napravijo navadno v vseh progah, ki vodijo v bližino ognja, dostikrat pa je potreba napraviti kroginkrog ognja zid, da se ogenj ne razširi po premogovih razpokah. Zid se gladko omeče, da se spozna na razpoklinah ometa poškodba zidu. Vzida pa se vanj tudi cev, za preiskovanje zraka v jami in potrebni toplomer.

Kadar ni mogoče priti ognju več blizu ter je nevarnost za delavce in jamo prevelika, poskuša se ogenj na ta način udušiti, da se zazidajo hermetično vsi rovi in razpoke, ki vodijo s površja v jamo. Taki ognji trajajo dostikrat mesece in leta.

Napravili so se tudi že poskusi z vpeljevanjem plinov brez kisika — ogljenčevo kislino in dušikom — ogenj zatreti, kateri način bi bil najboljši, pa je žal predrag.

Zadnji pripomoček rudarju v takih slučajih je voda. Napolni se namreč vsa jama z vodo. Ker je pa zopetno odstranjevanje vode zelo težavno in voda s tem vso jamo ugonobi, ker omehča zemljo, podere podpore ter zasuje vse prazne prostore, je to le skrajno in zadnje sredstvo, ki se uporabi.

Slovenski Tehnik.

Konrad Rosenbauerja v Lincu snemalna brizgalnica, sistem Koebe.

Na gasilskem shodu v Mogunciji je bila razstavljena naj-novejša snemalna brizgalnica, ki je radi lahkega snemanja in natikanja vzbudila pozornost na gasilski razstavi.

Prednosti te brizgalnice so:

1.) Snemanje in natikanje brizgalne zopet na sani lahko opravi tudi pri velikem stroju en sam gasilec, celo v temi,

- 2.) zmečkanje rok ali nog je izključeno,
- 3.) ker je brizga na visokih kolesih, je lahko vozna,
- 4.) posebne vaje za snemanje in vzdig ni potreba,
- 5.) brizga se lahko skozi najožje ulice vozi,
- 6.) delovanje je neprekosljivo.

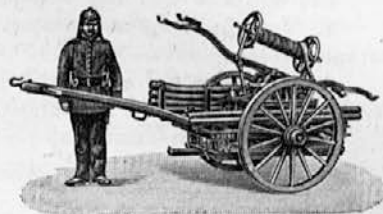
Ta snemalka se pripne na prednji voz in je v vsakem kraju uporabna.

Snemanje brizge se vrši nastopno:

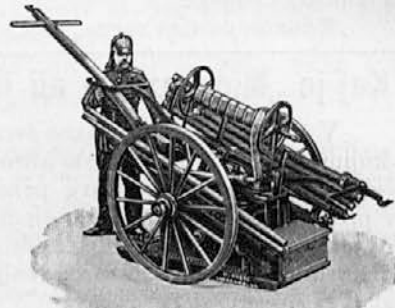
Na povelje se zaporni klini iztaknejo in protiuteži nazaj pomaknejo. Gasilec pritisne oje k tlom (slika 1), zaporne kljuge se avtomatično razpuste iz nosilnih stremen. Po počasnem dvigu ojesa, je brizgalna popolno sneta (slika 2).

V tej leži se je brizgalna brez napora, nevarnosti in pretresa privedla do tal, oje je treba le še nekoliko vzdigniti, da se zadaj na brizgi nahajajoči nosilni piliki iz svoje leže oprostite, in sani se vsled zdrsalnih valjčkov in svoje teže same izrinejo.

Nataknenje se vrši obratno. Protiuteži se naprej porinejo, sani se pri-drsnejo k brizgalnici tako, da padejo valiki na šine, ki so ob straneh brizgalnice (slika 3). Če se sani naprej premaknejo, skočijo nosilni piliki v svojo ležo, zatem ko se oje pritisne (slika 4) padejo naklopne kljuge v luknjice sani in ko se še klini vtaknejo, je brizgalna pripravljena za vožnjo.

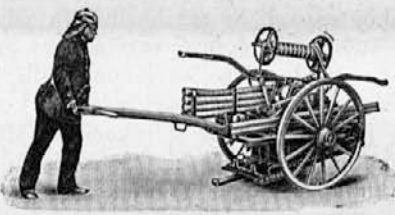
Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Slika 4.

Cene patentni snemalni brizgalni so:

Število brizge	632	631	630	629	628
Premier valjev v mm . . .	80	90	100	110	120
Delavno moštvo, kolikor ga je treba	4	6	8	10	12
Širina ustnikove odprtine v milimetrih	9	10	12	13	15
Delovanje v minuti v l pri 60 vdarih	130	170	200	240	280
Vodoravni izmet v m . . .	24	26	28	30	32
Cena na peresih v K . . .	960	1080	1200	1370	1520

Kot pritikline k navedenim cenam se razume še 2 sesalni cevi po 2 m, bakreno sesalno sito, 1 gumirana konopna cev z vijaki, 1 mlaznica, 2 ustnika, omarica z raznimi ključi, kladvi in oljnico.

Na željo se napravi brizgalna z dvema curkoma in zračna 1 razdelne vilice s pipo 50 K, 1 mlaznica 23 K, 1 ročna cev z vijaki 20 K. Na željo vreteno prirejeno za odzemeti na ravnotežju 40 K.

Brizgalne se delajo z navadnimi ali kroglastimi zaklop-kami.

Preustroj starih snemalk na novi sistem se priporoča in se dotični troškovniki drage volje vpošljejo.

Dopisi.

Eksplodizija smodniškega skladišča na ljubljanskem polju. V petek dne 27. julija t. l. ob 1/2 2. uri popoldne je dvakratni strel na Gradu naznanil Ljubljancanom in okoličanom ogenj v smodniškem skladišču na ljubljanskem polju. Dopoldne okoli 1/2 12. ure privlekla se je namreč nevihta nad Ljubljano in strela je po strelovodu zanetila ogenj v takozvani «tehtovalnici». V poslopju je bilo shranjenega približno 2000 kg smodnika in več lovskih patron. Vojaška straža in ognjičar, kateremu so izročena skladišča v oskrbo, so ogenj med 12. in 1. uro opazili, toda vsi poskusi zadušiti ogenj so bili zaman. Po dvakratnem strelu na Gradu je ognjičar konstatiral, da je prizadevanje brezuspešno in da preti velika nevarnost. Pričakovati je bilo zdaj in zdaj eksplozije. Vojaki, ognjičar in ljudje, ki so se zbrali na pogorišču, zbežali so proti Dunajski cesti; pribežavši na Dunajsko cesto, so zadeli na prvi oddelek Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva. Ognjičar je v eni sapi sporočil načelniku Stricelnu, da bo skladišče zdaj in zdaj eksplodiralo ter prosi, naj ne hodi s svojim oddelkom v bližino, ker je sicer izgubljen. Komaj je ognjičar izgovoril zadnje besede, raznese se skladišče z nepopisljivo detonacijo. Več ljudi je puh podrl na tla, ki so pribežali neposredno do Dunajske ceste. Žrtve k sreči ni bilo. Dim je puhnil z vso silo kvišku in na vse strani; velikanski dimnat steber se je izmotaval proti nebu; zadišalo je po smodniku. Ko se je odvalil dim, po skladišču ni bilo sluha, raznešeno je bilo na vse strani, kakor da je bilo pometeno. Poslopja v bližini raznešenega skladišča so bila več ali manj razbita. Najbližje skladišče je popolnoma odkrilo, zidovje deloma podrlo, deloma raztreslo. In v tem skladišču je bilo do 70.000 kg smodnika. Velikanske množice ljudstva, ki so prihitele na Dunajsko cesto, so s strahom pričakovale eksplozije tega skladišča. Vojaški oddelki so ljudstvo s silo potiskali za topničarsko vojašnico. Ko v par minutah ni bilo slišati druge detonacije, splazil se je gasilski oddelek z vso previdnostjo v obližje ter je pogasil po celem polju in celo za ožidje omenjenega skladišča zanešene ogorke. Po odstranitvi zadnje nevarnosti izpraznilo je vojaštvo poškodovano skladišče in prepeljalo smodnik v skladišče med kantino in Urbančkom. Ob 1/2 8. zvečer zapustil je zadnji gasilski oddelek pogorišče. Kakšen učinek je imela eksplozija na Ljubljano in okolico, poizvedeli smo šele drugi dan. V mestu, v Šiški, v Črnučah in drugih krajih je razbilo več oken in več posode po mizah in omarah. Eksplozijo so čutili celo v litijskem okraju, v vaseh, ki so po 30—40 kilometrov oddaljene od Ljubljane. Eksplodiralo je 2000 kg smodnika, kaj ko bi ga bilo eksplodiralo 70.000 kg.

Ljubljanskemu gasilnemu in reševalnemu društvu so smodniška skladišča na ljubljanskem polju že dolgo trn v oku in zategadelj se je takoj po tem dogodku obrnilo na mestno zastopstvo s prošnjo, naj dela z vsemi silami na to, da se skladišča odpravijo z ljubljanskega polja. Upamo da prošnja ne bo brezuspešna, posebno ker so uvidele tudi vojaške in civilne oblasti, da nad Ljubljano visi Damoklejev meč.

B.

Požar v Ljubljani. Dne 9. julija t. l. ob 1/2 7. uri popoldne je izbruhnil na Fröhlichovi hiši, na Dunajski cesti št. 9, v podstrešju ogenj, ki se je z nepopisljivo hitrostjo razširil po velikem delu podstrešja. Pretela je nevarnost, da nastane velik požar, velika škoda, in veliko nesreče. Komaj so se prebivalci v hiši zavedali, da gori nad njimi, bil je že prvi oddelek Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva na pogorišču, ki je z njemu lastno spretnostjo in hitrostjo stopilo v akcijo. Blagajnik, tovariš Barle, je šel slučajno mimo Fröhlichove hiše, ko so se pojavili prvi sumljivi sledovi ognja, ter se je hitro informiral o situaciji. Po telefonu je sporočil v gasilsko orodništvo, kakšen je ogenj in kaj je vzeti s seboj. Gasilski oddelek je prišedši na pogorišče mogel potemtakem brez zamude prijeti za delo. V trenutku, ko je ogenj prodril skozi streho, je stopil gasilni oddelek s trojimi cevmi v akcijo in v nepričakovano kratkem času je bil ogenj omejen in tudi pogašen. Na pogorišče je prihitelo 61 članov gasilnega društva in najbolj med njimi se je odlikoval načelnik, tovariš Ludovik Stricel. V svoji agilnosti je zašel pod goreče ostrežje, ki se mu je podrlo na glavo, odskočil je sicer, toda en tram ga je zadel pošev na glavo, da mu je čelado vtisnil do lobanja. Prisotni

društveni zdravnik, tovariš dr. Zajc, je konstatiral, da lobanja ni prebita in Stricel je šel, zatrujoč, da ima Kranjec trdo glavo, zopet na delo. Povdarjati moramo, da je gasilstvo sledilo vzgledu svojega načelnika in da je vsak posameznik storil svojo dolžnost. Pri tej priliki pa si ne moremo kaj, da ne bi ožigosali perfidnost nekega bivšega gasilnega dostojanstvenika (za danes ga ne imenujemo), ki je odgovarjal gasilce od nekega neobhodno potrebnega dela pri ognju. O drugi taki priliki naj se mu nastavi hidrant v hrbet!

Ko je župan ljubljanski, g. Ivan Hribar, poizvedel za nevarnost načelnika, tovariša Ludovika Stricelna, in za točno in neustrašeno delovanje društva, pisal je načelniku nastopno pismo:

Blagorodni gospod!

V časopisih čitam, da ste bili pri zadnjem ognju v smrtni nevarnosti. Veseli me, da Vam je bila sreča mila. Častitam Vam k pogumnemu in neustrašenemu nastopu ob velikej nevarnosti, častitam pa tudi gasilnemu društvu, ki je s svojim ravnateljem vred točno in neustrašeno vršilo svojo težavno nalogo ter tako preprečilo velik požar in ogromno škodo.

Z odličnim spoštovanjem vdani

Iv. Hribar župan.

Veseli nas, da moremo beležiti junaški čin tovariša Ludovika Stricelna ter točen in neustrašen nastop ljubljanskih gasilcev.

Šentjernejsko prostovoljno gasilno društvo je na dan sv. Petra in Pavla praznovalo 25 letnico svojega obstanka. Ta dan, na katerega ni ponosno samo tukajšnje društvo, temveč cela občina, se je praznoval kar najslovesneje. Na predvečer slavnosti so priredili naši vrli gasilci bakljado ter zažigali rakete. Po obhodu vasi, ki je bila okrašena s slovenskimi trobojnicami, pa nam je novomeška meščanska godba razveseljevala srca s svojimi krepkimi, blagodnečimi zvoki pozno v noč. Drugo jutro vzdramila nas je budnica, naznanjajoča nam, da pravo slavlje se pričinja. Slavlje so počastila društva iz Novega mesta, Toplice, Krškega, Mokronoga, Kostanjevice, Škocijana in Orehovice, do 150 mož na številu. Počastil pa nas je tudi velezaslužni občespoštovani načelnik zaveze gospod Fr. Doberlet s svojim posetom. Čast bratom ognjegascem iz sosednih krajev. Okoli 10. ure so odkorakala društva, okrašena s šopki, nekateri tudi s častnimi svetinjami, na prostor, kjer se je brala sv. maša. V cerkvenem govoru je gospod župnik povečeval lepo in vzvišeno nalogo ognjegascev ter jih zaprosil, naj delujejo tudi nadalje v čast božjo in pomoč bližnjika. Ljudstvu pa je želel vcepiti ljubezen in spoštovanje do gasilcev. Po maši odkorakali so pred občinsko hišo, kjer sta ognjegasce pozdravila župan gospod Jož. Polanc in starosta gospod zavezni načelnik. Na to je gospod zavezni načelnik pregledal močno falango gasilcev, ki so po defiliranju odkorakali na vrt gospoda Reclja, kjer se je vršila veselica. Po skupnem obedu je pozdravil tukajšnji načelnik gospod J. Hudoklin vse navzoče, spominjal se Njega veličanstva presv. cesarja kot zaščitnika, nadalje ustanovnikov tega društva, ter sploh vseh, kateri so pripomogli na katerikoli način, da se je društvo ohranilo do današnjega dne. Temu nagovoru je sledilo še mnogo raznovrstnih napitnic, ki so imele namen, združiti ognjegasce v najtesnejšo zvezo, da se njih geslo: «Vsi za enega, eden za vse,» pokaže v najjasnejši luči. — Pozabiti pa ne smemo na novomeško meščansko godbo, ki nam je neumorno svirala pod spretnim vodstvom gospoda kapelnika. Tem potom ji izrekamo odkrito zahvalo in priznanje — ostane nam v blagem spominu. Dopis bi postal preobširen, ako bi hotel opisati vse podrobnosti tega slavlja, zatorej končujem. Čast in hvala bodi vsem društvom, zaveznemu načelniku gospodu Doberletu, kakor tudi vsem cenjenim gostom, ki so prihiteli proslaviti 25 letnico. Zahvaljujemo se pa tudi krepkemu, delavnemu tukajšnjemu društvu in njegovemu požrtvovalnemu načelniku gospodu J. Hudoklinu, kakor tudi vsem onim, ki so delovali v korist veselice, ter tako spretno premagali vse težkoče, da se je veselica tako izborna obnesla. Kličem jim: neustrašno naprej! Spoštovani gasilci! bodite prepričani, da z Vami simpatizuje vse zavedno in razsodno ljudstvo, katerega število raste dan za dnevom. Resnica je, da včasih zapoje bič

po vašem hrbtu, toda ne ustrašite se ga, kajti kaj takega zamore narediti le nespameten človek, ki sploh ne zna soditi, in takemu se ne more zameriti. V tolažbo naj vam bode, da ima vsaka, še tako dobra naprava svoje sovražnike, bodisi že iz nevednosti ali pa iz zgolj egoističnih namenov. Ne vpoštevajte njih napadov, vrlo stopajte po začrtani si poti, ki vodi k blagumu, vzvišenemu cilju, ter bodite zagotovljeni, da s takim postopanjem ne bodete zavezali samo jezika svojim klevetnikom, marveč smelo trdim, da jih ščasoma pridobite popolnoma zase, ker bodo izpoznali, da vam delajo krivico. V svesti si, da delate v blagor celi občini, vas prosimo, da še nadalje pohvalno in častno zastopate svoja mesta, kakor do sedaj. V to vam kličemo krepki: Na pomoč!

Novice.

Dne 10. junija t. l. je nagloma umrl zvezni odbornik, načelnik gasilnega društva in posestnik v Rudolfovem **Adolf Guštin**. Guštin je bil rojen 1845. l. v Metliki. Preselivši se v Rudolfovo si je ustanovil trgovino z železom. L. 1876. je ustanovil prostovoljno gasilno društvo.

Sukno in platno za gasilske uniforme ima v veliki izbiri in razni kakovosti tvrdka **Feliks Urbanc** v Ljubljani. Pošilja vzorce s cenikom in plačilnimi pogoji brezplačno.

Rokavice in kravate za gasilce ima v zalogi tovariš **Anton Leutgeb** v Ljubljani pod Trančo. Tovariši, naša dolžnost bodi, da podpiramo zaslužnega gasilca. Cene so nizke.

Gasilska razstava na Dunaju. Povodom avstrijskega gasilskega shoda v dneh od 7. do 9. septembra t. l. bode razstava raznih predmetov spadajočih v stroko gasilstva.

Kakor se nam sporoča, se dobe stanovanja v hotelih soba z eno posteljo od 2 do 5 K, z dvema sobama od 3 do 9 K, s tremi sobami od 4 do 12 K za dan. Skupne spalnice po 1 K.

C. kr. vodstvo državnih železnic je dovolilo ugodnost, da plačajo gasilci, ki potujejo v gasilskem kroju posamezno ali v skupinah, znižano voznino. Iz Ljubljane do Dunaja stane vožnja po državni železnici tja in nazaj 22 K 20 h, to velja pa le za čas od 5. do 9. na Dunaj in od 7. do 10. septembra nazaj.

V zmislu sklepa občenega zbora z dne 29. julija t. l. razposlali smo na vsa zvezna društva »Redovne vaje«, spisal Fran Barle, in sicer brezplačno in poštne prosto. Tajništvo zveze.

Gasilno društvo v Vipavi obhaja dne 8. septembra t. l. svojo petindvajsetletnico. Prosi se obile udeležbe, koja naj se do 25. avgusta naznani. Spored se pravočasno dpošlje.

«**Protektor**» V posebnem odtisu vidimo v sedmih slikah mlaznico »Protektor«, ktero je praktično razkazoval zastopnik tvrdke R. R. Smekal, g. Fran Samsa, dne 29. julija v Škofj. loki. Praktična stran te mlaznice je, da se zamore gasilec gorječemu predmetu približati, ne da bi trpel vsled dima ali vročine. Cena »Protektorja« je 100 K in se zamore na vsako mlaznico pritrditi.

I. gornje-avstrijska naprava gasilnega orodja in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsakega sestava.

Strešne, kljukaste, vtikalne in mehanične pomikalne lestve.

Vsakojava oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

Sanitetne cprave in dimne krinke.

Izvrstne konopne cevi neprekošljive dobrote.

Cenilniki zastoj in poštne prosto. Olajševalni plačilni pogoji.

Ces. kr. priv.
tvornica strojev, brizgalnic, cevij in ognjegasilnih
predmetov, prva moravska tkalnica cevij in pasov

R. A. Smekal

v Czechu pri Prostejovu

podružnice: Zagreb - Praga - Smichov

odlikovan

s 112 svetinjami, častnimi diplomami i. t. d.

priporoča se

za nabavo vsakojakih brizgalnic, gasilnega orodja,
pasov i. t. d., kmetijskih strojev, peronospora-brizgalnic
po najnižji ceni

kakor v lastni mehanični tkalnici tkane cevi najboljše vrste
po zdatno znižanih cenah.

Postrežba je točna in solidna, pod ugodnimi plačilnimi
pogoji na obroke. — Jamčenje za brizgalnice 5 let.

S spoštovanjem

Podružnica **R. A. Smekal** — Zagreb.

Jamstvo 5 let.

Jamstvo 5 let.

C. kr. privileg.

tvornica brizgalnic, črepalnic in drugih strojev

R. CZERMAK-A

v Toplicah (Češko)

dobavlja

brizgalnice vsake vrste, hidrofore
in vse drugo ognjegasilno orodje.

Najugodnejši plačilni pogoji.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri
brizgalnicah najnovejšega zistema s prenosom ravno-
težja, odlikovanih v Pragi na razstavi leta 1903.,
izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekala

iz Smichova.

Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno- in dvomlazno
30 do 35 m mlaza.

Skladišče vseh gasilnih potrebščin.

Tudi na obroke.

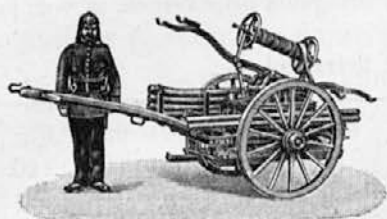
S spoštovanjem

podružnica **R. A. Smekal**.

Konrad Rosenbauerja snemalna brizgalnica

sistem Koebe.

Na gasilskem shodu v Mogunciji je bila razstavljena najnovejša snemalna brizgalnica, ki je radi lahkega snemanja in natikanja vzbudila pozornost na gasilski razstavi.

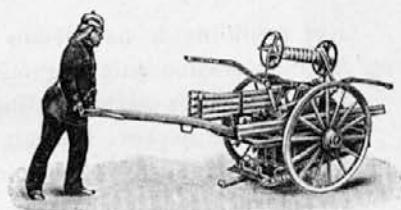
Slika 1.

Slika 3.

Slika 2.

Slika 4.

Prednosti te brizgalnice so:

- 1.) Snemanje in natikanje brizgalne zopet na sani lahko opravi tudi pri velikem stroju en sam gasilec, celo v temi,
- 2.) zmečkanje rok ali nog je izključeno,
- 3.) ker je brizga na visokih kolesih, je lahko vozna,
- 4.) posebne vaje za snemanje in vzdig ni potreba,
- 5.) brizga se lahko skozi najožje ulice vozi,
- 6.) delovanje je neprekosljivo.

Ta snemalka se pripne na prednji voz in je v vsakem kraju uporabna.

Snemanje brizge se vrši nastopno:

Na povelje se zaporni klini iztaknejo in protiuteži nazaj pomaknejo. Gasilec pritisne oje k tlom (slika 1), zaporne kljuge se avtomatično razpuste iz nosilnih stremen. Po počasnem dvigu ojesa, je brizgalna popolno sneta (slika 2).

V tej leži se je brizgalna brez napora, nevarnosti in pretresa privedla do tal, oje je treba le še nekoliko vzdigniti, da se zadaj na brizgi nahajajoči nosilni piliki iz svoje leže oproste, in sani se vsled zdrsalnih valjčkov in svoje teže same izrinejo.

Nataknenje se vrši obratno. Protiuteži se naprej porinejo, sani se pridrsnejo k brizgalnici tako, da padejo valiki na šine, ki so ob straneh brizgalnice (slika 3). Če se sani naprej premaknejo, skočijo nosilni piliki v svojo ležo, zatem ko se oje pritisne (slika 4) padejo naklopne kljuge v luknjice sani in ko se še klini vtaknejo, je brizgalna pripravljena za vožnjo.

Cene patentni snemalni brizgalni so:

Število brizge	632	631	630	629	628
Premier valjev v mm	80	90	100	110	120
Delavno moštvo, kolikor ga je treba .	4	6	8	10	12
Širina ustnikove odprtine v mm . .	9	10	12	13	15
Delovanje v minuti v l pri 60 vdarih .	130	170	200	240	280
Vodoravni izmet v m	24	26	28	30	32
Cena na peresih v K	960	1080	1200	1370	1520

Kot pritikline k navedenim cenam se razume še 2 sesalni cevi po 2 m, bakreno sesalno sito, 1 gumirana konopna cev z vijaki, 1 mlaznica, 2 ustnika, omarica z raznimi ključi, kladvi in oljnico.

Na željo se napravi brizgalna z dvema curkoma in zaračuna 1 razdelne vilice s pipo 50 K, 1 mlaznica 23 K, 1 ročna cev z vijaki 20 K. Na željo vreteno prirejeno za odvzemati na ravnotežju 40 K.

Brizgalne se delajo z navadnimi ali kroglastimi zaklopkami.

Preustroj starih snemalk na novi sistem se priporoča in se dotični troškovniki drage volje vpošljejo.

Najnovija vrsta mlaznice „PROTEKTOR“.

Da gasilna društva spoznajo najnoviji izum na polju gasilstva, opišem tu novo mlaznico tvrdke Hasendorfer v Alzaciji, katera mlaznica se pa dobi tudi pri podpisani podružnici R. A. Smekal-a v Zagrebu.

„Protektor“ prekosi vse dosedanje slične izume radi svoje enostavne sestave.

Z to mlaznico se zamore najuspešnije delovati in približati v največjo bližino k ognju, ž njo se čuva človek proti dimu in vročini, ima vedno lahki dostop do ognja.

Mlaznica je za gasilce izdelana v dvojni sestavi. Model C in B. Vsak model ima ob enim ustnik. Vodni curek gasi a ob enim razpršava vodo, jo razsiplje in varuje gasilca-mlazničarja proti vročini in dimu, on lahko diha, ker ga ne duši pogiblajoči dim.

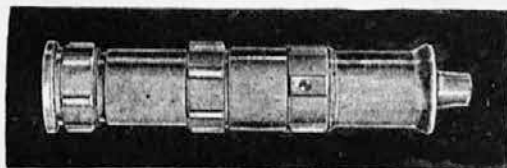
Z pomočjo „Protektorja“ varuje se tudi pohištvo pred obilnostjo vode, ker ta vodo lepo prši in ogenj na posameznih predmetih pogasi.

Mlaznica se lahko rabi tudi za polivanje ulic, dvorišč, vrtov i t. d. in se na vsak navijak primirno priredi.

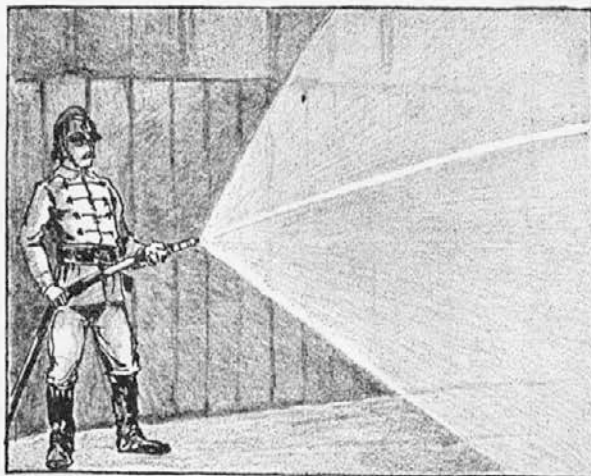
Iz priloženih slik je razvidno delovanje mlaznice „Protektor“.

V ZAGREBU, mesca majnika 1906.

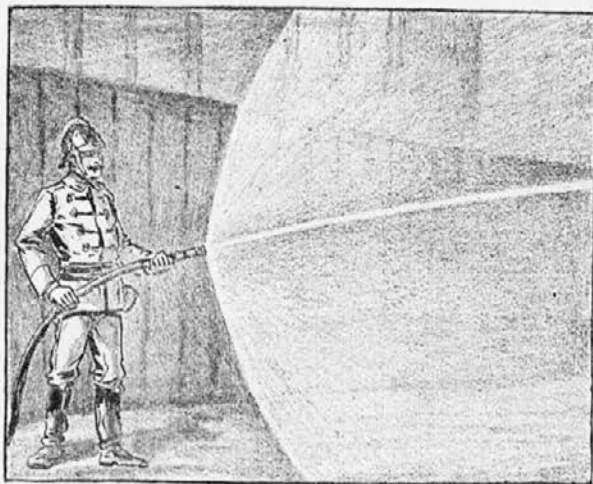
Podružnica
R. A. Smekal-a.

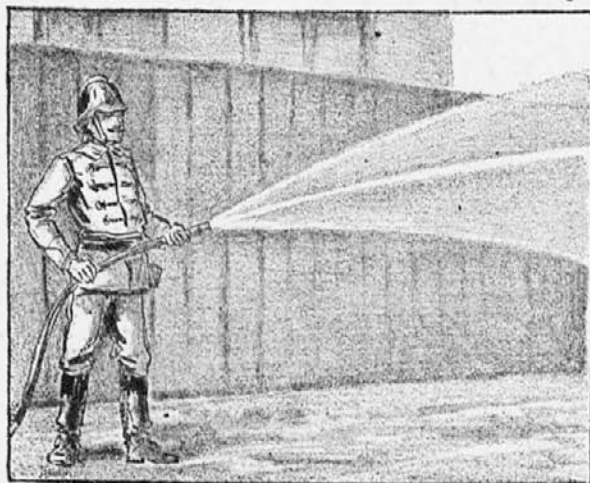
Slika 1. Mlaznica protektor.

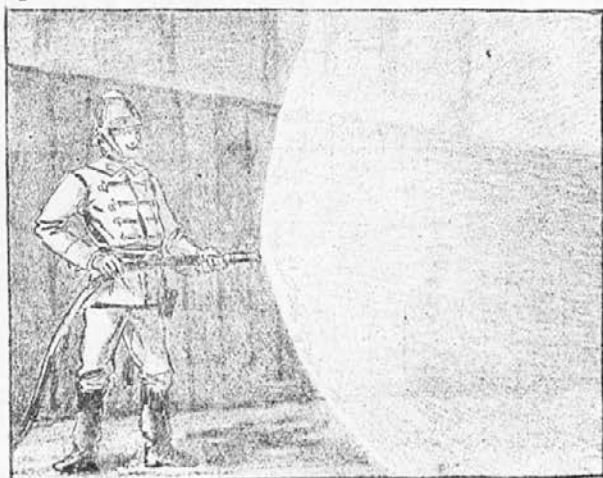
Slika 2. Združeni in razsipni mlaz vode.

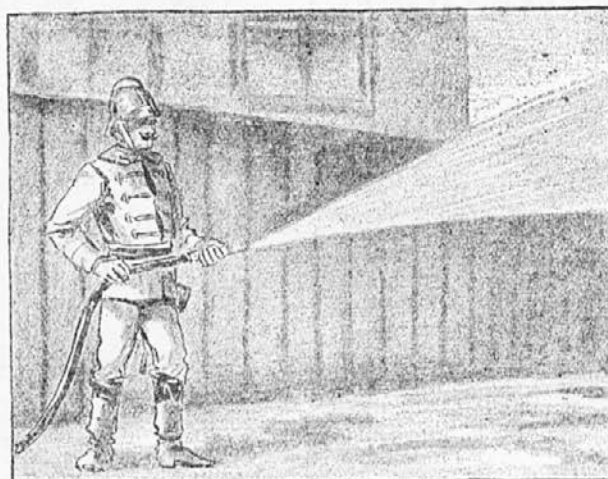
Slika 3. Mlaz čuva gasilca mlazničarja od dima in vročine.

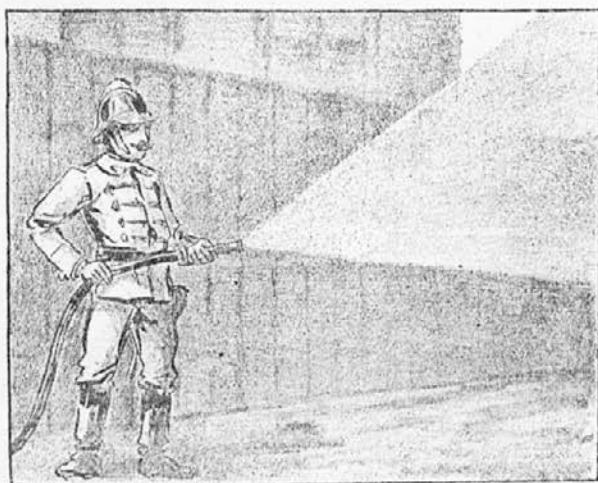
Slika 4. Polivanje večje površine.

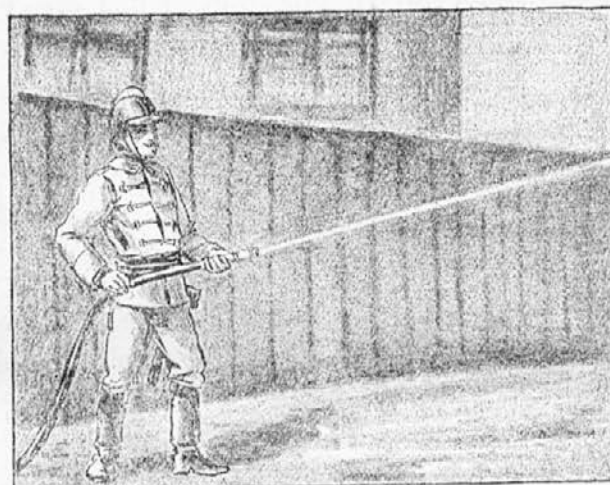
Slika 5. Da se odvrta dim kod ognja v sobi in hlevu.

Slika 7. Mlaz za polivanje nagorelih predmetov.

Slika 6. Mlaz za polivanje veče površine.

Slika 8. Združeni mlaz koji se zamore povećati ali zmanjšati.

